

KENNISMAKING MET "CASPER"

ROB VAN DORT

"Casper" is een smalspoor locomotief gebouwd op schaal 1:19 en met een spoorbreedte van 45 mm.

Smalspoormaterieel is de laatste jaren sterk in de belangstelling gekomen.

De locomotieven zijn betrekkelijk eenvoudig en daardoor commercieel aantrekkelijk, zowel voor de fabrikant als de uiteindelijke gebruikers: een categorie trein- en stoomliefhebbers, die niet in de gelegenheid zijn zelf een werkende stoomlocomotief te bouwen.

Voordeel is ook, dat er aan het spoor minder hoge eisen (behoeft) te worden gesteld, wat betreft boogtralen en wisselhoeken. De twee of soms drie assige machines nemen met een radius van 1 meter al gauw genoeg en is het mogelijk, ook in niet al te kleine tuinen een baan(tje) aan te leggen.

De meeste locjes zijn gasgestookt.

Enkele met spiritus.

"Casper" is om twee redenen bijzonder te noemen. In de eerste plaats is het de eerste in Nederland commercieel geproduceerde stoomlocomotief en in de tweede plaats wordt de ketel met kolen gestookt.

Het ontwerp

Casper is ontworpen door **Henk Bunte** van het **Modelbouw Atelier Apeldoorn**, aan de hand van eerdere ervaringen met een zelf gebouwde kolenstoker op deze schaal.

Productie technisch wordt gebruik gemaakt van verkrijgbare handels on-

derdelen. Zo zijn de machines van Cheddar en appendages van Regner. De ketel en het overige plaatwerk wordt in eigen beheer uitbesteed.

De afwerking is buitengewoon strak en netjes.

Enkele redactieleden (R & R en Arthur) hebben zich, als "kopers" voordoend, een aflevering meege-

maakt. Casper wordt geleverd in een keurige houten kist, waarin naast de loc een

compartiment aanwezig is voor een complete set accessoires.

Waaronder alle benodigde hand- en stookgereedschap, twee zeefkasten, grof en fijn, voor het uitzeven van kolen, een pakketje houtskool en steenkool, voldoende voor de eerste paar ritten, een blower (Aster), vulslang passend op een petfles, smeerolie enz.

De voorbereiding begint met het vullen van de ketel, door een van de twee veiligheidskleppen, met de hand, los te schroeven. Een sleutel is niet nodig. Het peilglas is duidelijk zichtbaar in de "deuropening". Een handvoedingspomp bevindt zich in de rechter tenderbak, deze kan ook gebruikt worden voor het vullen van de ketel. Voor het bereiken van de verschillende leiding- verbindingen kan het cabine dak worden opgeklapt. De ketel reikt tot aan de achterwand van de cabine en door de uitsparing hierin is de vuurdeur bereikbaar.

Voor cilinderolie is een verdringertoe- stel aanwezig, dat zodanig is uitgevoerd, dat geen condenswater hoeft te worden afgetapt. Als het zover is wordt de loc op een rolbok gezet (of eventueel op twee houten blokjes) en kan het opstoken beginnen.

De blower staat inmiddels op de schoorsteen, vuurdeur staat open en er worden drie scheppen, in lampolie gedrenkte houtskool in de vuurkist gebracht.

Blower in geschakeld en een vierde schep brandend houtskool toegevoegd en de vuurdeur gesloten. Als

"Casper" in zijn element met blazende veiligheid.

het vuur goed brandt wordt een scheepje kolen toegevoegd enz. De bedieningsorganen, met koudgreep, steken via de achterraampjes naar buiten. Reguleur links boven en blower er onder. De bypass rechts. Intussen is na een paar minuten de stoom los en kruipt de wijzer van de manometer langzaam omhoog. Als er voldoende druk is neemt de blower het over. Na opendraaien van de reguleur en enig spetterend voorwarmen komen de wielen in beweging. Zodra alle condens er uit is kan de loc op de baan, voor de trein worden gezet. Er worden nog wat kolen toegevoegd om de verbrande houtskool aan te vullen en dan kan de reguleur worden

geopend. De blower wordt afgezet en de bypass eerst gesloten houden. Zonder enige moeite wordt de trein meegenomen en ronde na ronde afgelegd. Tussen de 5 a 10 minuten moet worden bijgestookt, afhankelijk van het treingewicht. De hele demonstratie verliep vlekkeloos en storingvrij. Casper

toonde zich een betrouwbare machine.

Technische gegevens:

-Afmetingen / Gewicht:

Lengte: 286mm, Hoogte : 154mm, Breedte: 114mm

Gewicht: ca. 4,50 kg

Min. railradius: R1 (LGB)

-Machine:

Cilinderboring 15,87 mm, Slag 15,87 mm

Bakschuiven, Max. werkdruk (4 bar)

-Ketel:

Roosterafmetingen: L x B = 67 x 22,5 mm

2 vlampijpen diam: 13 mm, 2 veiligheidskleppen

Prijs: EUR 2890,-

Inclusief begeleiding bij de 1e keer opstoken en rijden

op de baan bij het Modelbouw Atelier Apeldoorn.

Wordt geleverd in houten kist compleet met start-

voorraad antraciet, houtskool, stookgereedschap en

uitgebreide handleiding. (www.modelbouwatelier.nl)

Bij de foto's: Rechts boven: het handige open dak. Midden: De keurige kist waarin Casper afgeleverd wordt. Onder: Het frame en de cilinders, het ziet er uitstekend uit. Links: Henk Bunte van het Modelbouw Atelier met zijn creatie. Helemaal onder: Casper blijft trouw zijn rondjes rijden.

